

ECONOMIA

Només es pot anar amunt

Passada l'eufòria olímpica, el Brasil torna a la realitat d'una economia en recessió. Tanmateix alguns senyals indiquen que, al marge de la incertesa política derivada de la destitució de Dilma Rousseff, la recuperació podria no estar tan lluny.

© The Economist

Per a molts brasilers, el punt àlgid dels Jocs Olímpics de Rio de Janeiro va ser a l'estadi d'Engenhão, banyat per la pluja, el 15 d'agost. Allà va ser on Thiago Braz va guanyar una inesperada medalla d'or i va establir un rècord olímpic en salt de perxa. La castigada economia del Brasil està molt lluny d'obtenir uns resultats que s'assemblin al salt de Braz. Però podria ser que estigués començant a refer-se. Qui sap si les 19 medalles aconseguides durant els Jocs Olímpics de Rio no contribuiran a retrobar el camí de la recuperació.

Els senyals encara són incerts. Els productors tornen a invertir al Brasil: al juny les importacions de béns de capital van ser un 18% més alts pel valor en dòlars que el mateix mes de l'any passat, la primera pujada interanual des del setembre del 2014. També al juny la pro-

ducció industrial va augmentar per quart mes consecutiu després de dos anys de baixada gairebé ininterrompuda. Els estocs de productes no venuts de les empreses comencen a disminuir i el nombre de camions a les carreteres ha deixat de baixar. Ja no tot es veu de color negre en la castigada economia brasilera.

Llum entre tenebres

Les empreses encara no estan a punt per contractar més gent, diu Arthur Carvalho, del banc Morgan Stanley, però s'han reduït els acomiadaments. Això fa que els consumidors estiguin menys apagats; al juliol l'índex de confiança dels consumidors va pujar per tercer mes consecutiu. Després de reduir diverses vegades els seus pronòstics de creixement, l'FMI va revisar fa poc a l'alça la seva projecció per al PIB de l'any vinent. Ara l'expectativa és d'un creixement moderat d'un 0,5% per al 2017; a l'abril, en canvi, no es preveia

gens de creixement. Alguns economistes del sector privat preveuen una taxa de creixement d'un 2% per a l'any que ve, una xifra esperançadora si tenim en compte que el país ha encadenat dos anys seguits de recessió.

Bona part de l'empenta arriba de Brasília, la capital, que sembla avançar cap a una resolució de la prolongada crisi política del país. Dijous passat estava previst que el Senat iniciés el judici polític a Rousseff, la impopular presidenta del país, en què se l'acusa de manipular els comptes del Govern. Tot i que ella ho nega, pocs comentaristes dubten que serà destituïda del càrrec, probablement durant el mes de setembre. En cas d'arribar a aquest extrem, el vicepresident, Michel Temer, que des del maig exerceix de president en funcions, ocuparia el càrrec els 28 mesos que resten de legislatura.

Temer ha aixecat els ànims en el món econòmic i financer només pel

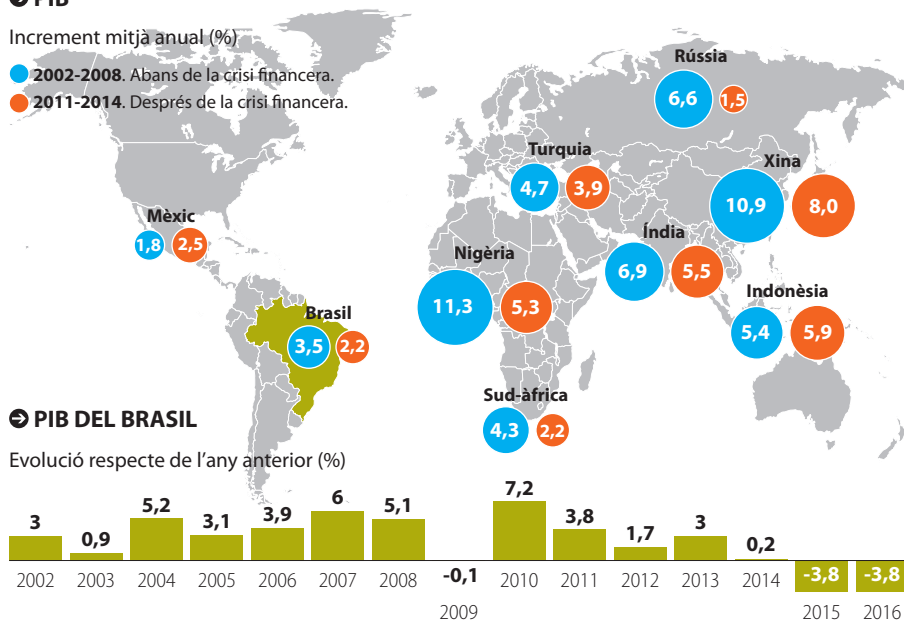
Thiago Braz, pertigista brasiler, va aconseguir l'or en la seua modalitat després de fer un salt de 6,03 metres.

Evolució de l'economia brasilera

PIB

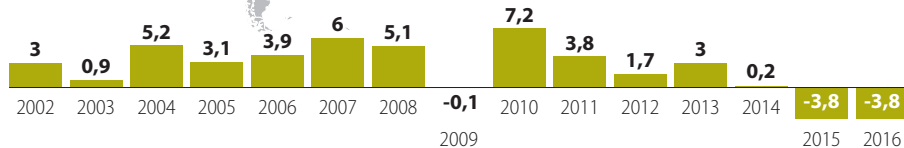
Increment mitjà anual (%)

- 2002-2008. Abans de la crisi financera.
- 2011-2014. Després de la crisi financera.

PIB DEL BRASIL

Evolució respecte de l'any anterior (%)

Font: FMI, Banc Central del Brasil

fet de no ser Rousseff. D'ençà que ocupa el càrrec la borsa ha viscut un auge. Temer, que és més favorable a les empreses que l'esquerranosa presidenta i més astut tractant amb el Congrés, promet reformes que millorin la confiança per fer negocis. Al Congrés s'està tramitant un projecte de llei per obrir els jaciments petrolífers d'alta mar a més inversió privada. Un altre projecte de llei obligaria l'organisme regulador mediambiental a decidir sobre llicències per a projectes en un termini de deu mesos; ara això pot trigar anys, segons es queixen els inversors. El 25 d'agost el Govern tenia previst fer pública una llista d'empreses de propietat estatal que vol privatitzar. La forta baixa del real des del 2011 fa que les exportacions del Brasil siguin més competitives: un altre motiu per a l'optimisme.

Res d'això no vol dir que l'economia ja estigui en bona forma. Els ingressos

de les llars encara van a la baixa i la taxa de desocupació previsiblement augmentarà un altre punt percentual, fins a prop d'un 12%, abans no comenci a baixar l'any que ve. Prestadors i prestataris encara actuen amb prudència. La privatització de l'empresa pública d'energia Goiás, prevista per al 19 d'agost, es va cancel·lar perquè no va aconseguir atreure ofertes dels inversors, que estan nerviosos, una circumstància que obliga a ser cauts als qui veuen la recuperació ben a la vora. Les dades del PIB que han de publicar-se aquest mes probablement demostraran que l'economia ha continuat contraient-se marcadament durant el segon trimestre d'aquest any.

Per mantenir viva la confiança, Temer ha de reduir el dèficit pressupostari, que ara se situa a un alarmant 10% del PIB. A més a més, uns tipus d'interès elevats continuaran afeblint el creixement i augmentarà la inflació. Temer vol modificar

la constitució per congelar la despesa del Govern en termes reals i reformar les pensions, excessivament generoses. Fins ara, però, ha incrementat la despesa. Va convèncer el Congrés de relaxar l'objectiu de Rousseff per al dèficit primari (abans del pagament d'interessos) d'aquest any d'un 1% del PIB a un 2,5%. I va acceptar grans augments de salari al sector públic i va alleujar els estats brasilers en fallida amb deute federal.

Els assessors de Temer diuen que la generositat actual servirà per comprar el suport polític per portar a terme reformes fiscals quan Rousseff sigui destituïda. Els mercats s'ho creuen: el cost de l'assegurança per un impagament dels bons governamentals ha baixat. Però les ovacions s'apagaran si Temer no abaixa el llistó que s'ha posat per a ell i per al seu país. ●

Traducció d'Arnau Figueras